

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manna Animæ Sev Exercitium Facile Simul Et Fructuosum Illis, Qui Quoquo Modo Vacare Orationi Desiderant

Segneri, Paolo

Dilingæ, 1699

III. Convertimini, sicut in profundum recesseratis, filij Israël. Is. 31. 6.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48281](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48281)

pecces? *Memorare novissima tua, & in aeternum non peccabis.*

4. Considera his non obstantibus videri falsum esse, quod spondet Ecclesiasticus. Quot enim sunt, qui etiam crebro novissima cogitant, & de illis nunc discurrunt in templis; nunc disputant in Scholis: nunc ea artificiosè vel in tenerâ membrânâ, vel in duro marmore repræsentant, & tamen non omnes ideo sanè vivunt? Quod si tamen ista diligentius perpendas, illico videbis eos de his rebus tantum agere in abstracto, ut loquimur. Unde tibi non solum dicitur: *Memorare novissima, sed novissima tua.* Ne pecces, opus est semper refricare tibi memoriam, te esse illum, qui brevissimo tempore sis arctandus illo mortuali lectulo, illâ sandapilâ, illo tumulo, illo receptaculo vermium: ad te pertinere illud iudicium tremendum: tibi parari illa supplicia, si tentationi cedas, ea præmio, strelistas. Diversarum vim habent hæc ipsa in alijs considerata, & applicata sibi. Ad hæc, quis non videt considerationem istam non debere esse speculativam, sed practicam? ideo dicitur *in operibus.* Quid juvat habere novissima eleganter in parietibus cubiculi, in codicibus, aut

sermonibus tuis descripta? Hæc sunt imagines inanimæ, oportet habere animatas *in operibus tuis.*

5. Considera, unde sit, quod Antidotum sapientis tam facile de paucis usurpetur. Ratio est, quod videtur peracerbum remedium. Non est tale; imò progressu temporis suavissimum est. Quia verum quidem est cogitationes de vitâ alterâ videri molestas, videri tristes, sed non tantum. Hæ enim, ut audis, sunt cogitationes, quæ ad servandam conscientiam partem præ alijs conducunt: *Memorare novissima, & in aeternum non peccabis.* Et ideo etiam ista ætatem illud exquisitum gaudium, quod non est oculorum, neque aurium vel olfactus sensus, sed cordis, & conscienter est omnium maximum. *Non est oblectamentum super gaudium cordis.* Eccl. 30. 16. Unde idem Ecclesiasticus, cum dixisset: *ne dederis in tristitia cor tuum, sed repelle eam à te.* Illi adjunxit: *& memento novissimorum.* c. 38. 21. Quasi cogitare novissima certissimum fore remedium temerandi ab humano corde illa nubila, quæ eorum serenitatem maxime perturbant, hæc est, peccata.

III.

Convertimini, sicut in profundum recesseratis, filij Israël. II. 31. 6.

Considera, si nõsle cupias, quæ sit tantundem appropinquare DEO, norma Conversionis perfectæ, quantum ab eo recessisti. *Convertimini, sicut in profundum recesseratis.* b)

Iſrael. Videtur iſta non eſſe juſta regula, quia deceret facere multò amplius ad placandū DEUM, quàm feciſti ad illam irandam. Sed ecce! quàm in hoc erga te benignus ſit DEUS. Placabitur, ſi facias tantundem. Quid aio, placabitur? te amplexabitur, tibi blandietur, tantum tibi præſtabit boni, quantum vel ipſe deſiderare potes. An vis id clarè cognoſcere? vide, è quo ſtatu te vocet. è profundo. Si ergo, dum ad talem ſtatum redactus es, in profundum, ille dete cogitat, te requirit, ſolatur, invitat, adeò ut affectu tenero dicere non dubitet: *Convertimini*: quaſi indigens tui. Quid facturum credis, cum ſuis te brachijs amplectetur? O quàm te habebit acceptum! non continger jam tibi verſari in profundo, ſed potiùs peccaris, quæ perperrãſti. *Projicies in profundum maris omnia peccata veſtra.* Mich. 7. 19. Et tali vocationi non reſpondebis?

2. Conſidera aliud eſſe peccando à DEO recedere, & aliud recedere in profundum. Recedit, quiſquis graviter delinquit. Recedit in profundum, qui non ſolum graviter ſed profundè peccat: *Profundè peccaverunt, ſicut in diebus Gabaã.* Ol. 9. 9. Quid eſt profundè peccare? eſt cum deliberatione peccare, ordiri, texere, machinari malum, ſtudere malo, uti fecerunt infames illi Gabaonitæ, qui de induſtriâ expectabant, donec Levita, de quo ſermo eſt 19. Judicium, accumberet ad menſam, & tunc ſubitò circumdantes domum, ut evadere non

poſſet, compulerant ad exponendam eorum libidini uxorem. Hoc eſt genus peſſimum peccati. Hoc enim eſt aperta fronte cernere & velle malum, nec velle tantum, ſed ita illi patrandò dare operam, ut felicem exitum forſitatur in contemptum Domini, qui tantopere deteſtatur. *Iniquitatem meditatus eſt in cubili ſuo.* Pl. 35. 5. Jam verò qui ita proceſſit, revertitur ad DEUM quid ager, ut debito ſuo faciat ſatis? Debet tantundem adhibere ſtudij, in cogitando modo fidelis ſervitij, quantum adhibuit in excogitando modo offenſæ. Ne dicas te orationem omittere, quòd modum ignores illam faciendi: quòd neſcias, quæ devotionis exercitia ſint uſurpanda, cum miſſa ſacrificio aſſiſtis; quæ diſpoſitio præmittenda, cum ſanctiſſimis ſacramentis appropinquas. Si neſcis, applicare, ut diſcas. *In hoc eſt iſte ſta, deo ſine offendiculo conſcientiam habere ad DEUM, & ad homines ſemper,* ait Apoſtolus Act. 24. 16. non ait *Curo*, ſed ait *ſtudeo*, & quidem ſemper. Non vides, quantum ſtudij impendis circa malum? tantundem nunc impende circa bonum. *Convertimini, ſicut in profundum reſceſſeratis filij Iſrael.*

3. Conſidera ſub hoc profundo meditate iniquitatis adhuc aliud eſſe profundum majus, ejus contemptum. Quia, poſtquam aliquis peccaverit eo modo foediſſimo, quo diximus, nihili facit. *Impius cum in profundum venerit peccatorum, contempnit.* Prov. 18. 3. Et ideo iſtud eſt profundum, quo

quis

quis difficillimè emergit, quia non tantum ponitur voluntas perversa, ut in primo accidit, sed & intellectus. Quod si tamen aliquis gratiam impetret emergendi, instar Lazari de sepulcro, & redeundi ad DEUM, quid ager, ut illi respondeat? exiguum habebit rationem boni, quod agit, sicut habuit mali, quod patravit, & ideirco nunquam faciet sibi satis. *Cum feceritis omnia, quae praecepta sunt vobis, dicite: servi inutiles sumus.* Luc. 17. 10. Sed multi non agunt hoc modo. Prius nihili faciebant tot fraudes, crapulas, libidines, aliaque hujus generis probra: & postea, cum respiciunt, si hebdomadam semel se flagellaverint, persuadent sibi se facere prodigia sanctitatis. *Convertimini, sicut in profundum recesseratis, filij Israel.*

4. Considera peccatorem non facere finem eundi deorsum, donec inveniat, non solum dico, profundum malitiae, sed etiam Centrum. *Descenderunt in profundum quasi lapis.* Exod. 14. 15. Et quodnam istud est barathrum tam funestum? Non solum est machinari peccatum, non solum contemnere, sed etiam de illo gloriari. *Gloriati sunt, qui oderunt me.* Pl. 73. 6. Qui in hoc profundum decidit, dici potest venisse in profundissimum infernum. Job. 17. 16. quia, si gloriatur peccato, ut etiam inter virtutes numeret necesse est: unde non habet tantum perversum intellectum, sed corruptum, quia admodum infidelis operatur. Infideles sunt, qui gloriam vocant, quod JESUS Christus confu-

sionem appellat: *Quorum gloria confusione ipsorum.* Phil. 3. 19. Et tamen est, quod facere non veretur homines, qui Christiani censentur, sed eatenus, ut reddantur in excothiles, dum instar infidelium vivunt. igitur DEUS tam copiosus, imò & vobis in misericordia uni horum gratis largiatur ex hoc tanto barathro erigendi: quid ager, ut DEO se gratias praestet? animosè superabit humanum respectus, nec satis illi erit esse patientem, sed volet etiam apparere, gratiam suam collocando in abjectione sui, mansuetudine, mortificatione lacrymis, uti quondam in impietate collocabat. Hoc agere non est gratuitum sed debitum, ut satisfaciat non solum pro gravissimâ injuriâ, quam DEO intulit ejus offensâ: gloriam sed etiam pro scandalo, quod primo dedit. *Convertimini, sicut in profundum recesseratis, filij Israel.*

5. Considera, cum ista profunda adeo sint luctuosa, videri fieri non posse, ut in ea tot incidant Christiani. Ita tamen non incidant solum, sed incedunt, quia volunt. Et ut intelligas hoc esse verum, nota vocem adeo infimis miseris probrosam: *Recesseratis*, qui nemo impellere illôs potuit, ut averti in praecipitium a DEO, sed eò ultro recesserunt. Unde non dicitur: *Lapsi eratis, cecideratis, corrueratis*, sed *recesseratis*. Quae vox significat de industria abeuntem: *Quasi de industria recesserunt ab eo.* Job 34. 27. Et forte non erant homines alicujus conscientiae, sapientiae, spiritus, pietatis: imò maximè

maximè filij Israël. Quid amplius dici potest? & tamen sponte descenderunt tam profundè. Et quâ ratione eoque poterunt descendere? hac ipsa, quia recesserunt, hoc est, paulatim regressi sunt. Iverunt admodum ambulantis, non admodum precipitantis. Si uno quasi saltu se debuissent furiosè conicere in profundum; quis dubitet futurum fuisse, ut in irio horrerent? sed quia potius descenderunt in præceps, in profundum recesserunt, id non modò sine horrore sed absque metu est factum. Ecce igitur, quàm parùm quisque sibi possit polliceri, cum sensim abit à DEO: *Recedit*, pervenire potest ad profunda, quæ deteximus, quavis etiam fuerit *de filijs Israël*, ne dicam, de filijs Manassæ, vel Memphæos. Nunc parùm tibi videtur omittere devotionis exercitia, in oratione distrahi, laxiora sequi, demum peccatum aliquod designare. O si scires, in quantum his passibus abire possis profundum! ut etiam illo peccato gloriaris, quod jam committere vix audes. *Vaeis, quoniam recesserunt à me. Ol. 7. 13.*

6. Considera, quantumvis recessus à DEO, quæ fecit peccator, factus sit paulatim, non idcirco etiam paulatim revertendam, sed simul. Quia vox *sicut* hic non ponitur ad requirendam proportionem similitudinis, sed quantitatis. Unde non dicitur: *Convertimini, sicut recesseratis* (quo casu conversio esset conformanda recessui) sed dicitur: *Convertimini, sicut in profundum recesseratis*. Id quod denotat

R. P. Pauli Segneri *Manna Anima.*

conversionem conformandam profundo, ad quam pervenit, qui recessit. Qui paulatim vellet sursum evadere per præcipitium tam præruptum, difficulter sperare posset successum, quia si unum passum promoveret, pluribus retrocederet, tanta vis est consuetudinis inveterata, nisi actu aliquo heroico destruat. Oportet igitur non tam ambulare sursum, quàm currere, imò potius volare. *Assumat pennas ut aquila. Il. 40.* Siquidem gratia Divina semper prompta est ad illas commendandas. Hæ sunt alæ, quibus è profundo iniquitatis convolarunt ad apicem perfectæ virtutis Pelagia, Thais, Theodora, Guilielmus cognomento Aquitanus, alæ Gratiæ, non Naturæ, & istæ, cum necesse fuerit, etiam aptabuntur tibi, modò DEO fidas, ut illi fecerunt. Aliud à te non petit, quàm ut serriò ad illum faciem convertas intellectu tantum illi propinquando, quantum antea recessisti. *Convertimini, sicut in profundum recesseratis filij Israël.* Iphius deinde erit talem tibi dare gratiam, ut subito id sequaris, quod cognoscis. Si dubitas, modum considera, quo te invitat. An fortè nescit, te ex te ipso nihil posse? & tamen à te petit, ut iter aggrediaris difficillimum. Signum igitur est, eum habere in promptu gratiam, quæ ad illud faciendum necessaria est, qualis aliàs ista foret invitatio? non amantis tam benevoli, qualis ipse est, sed illusoris.

X

IV.